

MUZEJ GRADA KOPRIVNICE I UNIVERZALNA BAŠTINA MUZEJI SU COOL!

MARIJA MESARIĆ □ Muzej grada Koprivnice, Koprivnica

sl.1. Koncert Tamburaškog orkestra „Tomo Šestak“ pod dirigentskom palicom Antala Pappa u Galeriji Koprivnica (15. svibnja 2007.), Muzej grada Koprivnice

Muzej grada Koprivnice obilježio je Međunarodni dan muzeja 2007. temom *Muzeji i univerzalna baština*. Porukom *Svibanj je mjesec muzeja! Muzeji su cool!* tijekom svibnja muzejskim je akcijama i događanjima predstavio univerzalnu baštinu¹ s različitih aspekata – od globalne (svjetske) do lokalne baštine, koja je dio Muzeja i lokalne zajednice.

Muzej grada Koprivnice promovirao je zdravlje kao jedan od aspekata univerzalne baštine čovječanstva. Muzejskom akcijom *Zajedno do CT uređaja – muzejski proizvodi za CT!*, održanom u subotu 19. svibnja 2007. godine na Zrinskom trgu, predstavio je zdravlje i medicinu kao dijelove cjelokupne materijalne i nematerijalne kulturne baštine čovječanstva, koji su važni za razumijevanje duhovnoga, duševnoga i fizičkog stanja čovjeka, poboljšanja kvalitete njegova života i života društvene zajednice – *jer biti zdrav jedna je od temeljnih pretpostavki opstanka čovječanstva, a pojam zdravlje prema deklaraciji Svjetske zdravstvene organizacije podrazumijeva ne samo izostanak bolesti već stanje općeg, društvenog i gospodarskog bljitka*.

Od početaka čovječanstva, na svim se stupnjevima razvoja i na svim kontinentima čovjek suočavao i borio protiv bolesti korištenjem magijskih postupaka, empirijske, magijske, mistične ili religijske, narodne i, naposljetku, moderne medicine. ICOM-ovom porukom *Svi smo odgovorni za univerzalnu baštinu* Muzej je pozvao lokalnu zajednicu da kupnjom muzejskih publikacija i promotivnih materijala koji su, poput zdravlja, dio univerzalne baštine, pokaže kako je pojedinačno ili kao dio zajednice svjesna odgovornosti i odgovorna za korištenje i zaštitu zdravlja kao našega pojedinačnog i općeg dobra te je prikupio 3 005 kuna za nabavu novog CT uređaja za koprivničku bolnicu.

Izložba fotografija *Univerzalna baština: džungle* otvorena je u petak 18. svibnja u 20 sati u Galeriji Koprivnica. Tema izložbe bila je univerzalna baština čovječanstva, koja čini sustav znanja i cjelovito sagledavanje života, a obuhvaća okoliš, znanost, tehnologiju i umjetnost, zajedno s naslijeđenim sustavom vrijednosti koje određuju doživljaj svijeta, predodžbu pojedinca i zajednice te načine života. U kontekstu teme univerzalnu baštinu možemo promišljati kao proces stvaranja i obnove koji osigurava kontinuitet između stvari, života, prostora i vremena. Od samog začetka antropološke misli čovjek je promatrao svijet u kojemu živi i pokušao odgovoriti na pitanja tko je i odakle dolazi, ostavljajući svoje misli u naslijeđe drugim naraštajima.

Autor izložbe Goran Šafarek, mladi istraživač i biolog, proučavao je univerzalnu baštinu živeći s članovima prvobitnih zajednica u džunglama Južne Amerike (Ande – Amazona, Kostarika, Venezuela) i Afrike (Madagaskar), u razdoblju od 2000. do 2007. godine. Kroz objektiv fotografa i uz glazbenu podlogu afro-američke glazbe, predmetima iz privatne zbirke i fotografijama biljnoga i životinjskog svijeta džungle, tradicijskih društva, istraživača i istraživanja, Šafarek je predstavio bogatstvo i raznolikost prirodne i kulturne baštine džungli te nam njihovim promatranjem

¹ Zajedno sa suradnicima: Općom bolnicom Dr. Tomislav Bardek, Tamburaškim orkestrom Tomo Šestak iz Koprivnice, grupom vezilja OŠ Antun Nemčić Gostovinski, Sekcijom frizera Udruženja obrtnika Koprivnica, kulturno-umjetničkim društvima grada Koprivnice i koprivničke Podravine, Posudionicom i radionicom narodnih nošnji iz Zagreba, istraživačima biologima članovima svjetskih ekspedicija, novinarima, konzervatorima i restauratorima, koprivničkim muzealcima i prijateljima Muzeja na konferenciji održanoj u Koprivnici i u Muzejskom dokumentacijskom centru (MDC) u Zagrebu, na web stranicama Grada Koprivnice, MDC-a te sudjelovanjem u nekoliko emisija na lokalnim radiopostajama (Radio Drava, Radio Koprivnica i Radio Glas Podravine).

otvorio novi pogled na svijet u kojemu živimo, doveo nas do novih spoznaja o sličnostima i razlikama između nas i drugih kultura, omogućujući nam da bolje upoznamo sebe i svijet koji nas okružuje. Tamburaški orkestar *Tomo Šestak*, koji nosi ime hrvatskog skladatelja, zborovođe, dirigenta zlatnog doba austrougarske građanske Koprivnice, glazbenog pedagoga i osnivača Hrvatskoga pjevačkog društva *Podravec*, obrađuje i izvodi skladbe Tome Šestaka iz glazbene zbirke Muzeja grada Koprivnice koje pripadaju srednjoeuropskom kulturnom krugu. Pod dirigentskom palicom Antala Pappa, uz vokalne solistice i solisticu na violini, članovi orkestra održali su ovogodišnji koncert u utorak 15. svibnja u Galeriji Koprivnica. Izvedbom skladbi Tome Šestaka, Emila Cossetta, Vittorija Montija, Jacquesa Offenbacha i inih upoznali su publiku s nematerijalnom baštinom glazbe, približivši joj djelić univerzalne baštine – glazbenu baštinu srednjoeuropskih naroda koja je dio naše (lokalne) i svjetske (globalne) povijesti.

Lokalnu baštinu Etnografske zbirke Muzej je predstavio unutar radionice za djecu *Vrijedne ruke malih vezilja* i revijom etnofrizura grada Koprivnice i koprivničke Podravine, tematski vezanom za izložbu *Oglavlja u Podravini*. Pod pojmom ogjavlje izložba prikazuje jedinstvenu lokalnu baštinu koprivničke Podravine vezanu za postupke i načine češljanja, pokrivanja i ukrašavanje glave i kose. Na radionici za djecu, održanoj 7. i 9. svibnja, vezilje iz OŠ *Antun Nemčić Gostovinski* naučile su vesti motive s ivanečkih poculica, koji se svojom posebnosti izdvajaju kao jedini potpuno sačuvani dio izvornoga podravskog narodnog ruha.

Radovi "malih" vezilja izloženi su na reviji etnofrizura grada Koprivnice i koprivničke Podravine, održanoj ispred muzejske zgrade u utorak 22. svibnja 2007. godine. Koristeći se materijalnom i nematerijalnom lokalnom baštinom tradicijskog oblikovanja ogjavlja, frizeri su u prvom djelu revije prikazali izradu tradicijskih frizura djevojke, mladenke i udane žene, a u drugom su dijelu naglasak stavili na tri građanske frizure s početka 19. st. i suvremene frizure inspirirane tradicijskim oblikovanjem kose u pletenice te načinima češljanja koji potječu još iz doba Rimskog Carstva.

Muzej grada Koprivnice zatvorio je Međunarodni dan muzeja muzejskom akcijom *Otvorena vrata kuće Malančec*. U tri dana (25., 26. i 27. svibnja 2007.) građani su prvi put nakon 1991. godine razgledali jedinstvene zidne oslike otkrivene tijekom istraživanja što ga je proveo Hrvatski restauratorski zavod u ožujku i travnju 2007., upoznali "biser gradskog Muzeja" – ostavštinu dr. Vladimira Malančeca, koju čini ambijentalna cjelina nepokretnoga i pokretnog kulturnog dobra, jedinstvena u kontekstu ponude hrvatskih, ali i europskih muzeja.

Zidni oslici, uz brojne atraktivne predmete u stilu europske secesije i historicizma, odražavaju visoku razinu ukusa i stanovanja imućne odjetničke obitelji Malančec te svjedoče o životu srednjoeuropske visoke građanske klase s početka 20. st. Kuća Malančec privlačna je domaćim i stranim gostima grada, a Koprivničancima izgleda kao kuća iz snova jer se naslanja na secesijski vrt sa sjenicom i šetnicom.

Primljeno: 3. rujna 2007.

KOPRIVNICA MUNICIPAL MUSEUM AND THE UNIVERSAL HERITAGE. MUSEUMS ARE COOL!

During May, with the message *May is Museum Month – Museums are Cool* in museum actions and events Koprivnica Municipal Museum marked International Museum Day 2007.

As well as the museum action *All together to a CT device – museum products for CT*, which presented health care and medicine as parts of the entirety of the material and intangible cultural heritage of mankind, the museum also organised an exhibition of photographs called *The Universal Heritage: Jungles*. The author of the exhibition, Goran Šafarek, a young researcher and biologist, studied the universal heritage living together with members of the primal communities in the jungles of Southern America, the Andes, Amazonia, Costa Rica and Venezuela and in those of Africa, in Madagascar, from 2000 to 2007. Through the lens of a photographer and with an aural backdrop of Afro-American music, with objects from a private collection, and photographs of the plant and animal life of the jungle, of traditional societies, of exploration and explorers, Šafarek has presented the richness and diversity of the natural and cultural heritage of the jungles and through observing them has opened up for us a new view of the world in which we live, led us to new knowledge about the similarities with and differences between us and other cultures, enabling us thus to get to know both ourselves and the world that surrounds us better.

The programme included a concert by the Tomo Šestak Tamburitza Orchestra, which bears the name of a Croatian composer, choirmaster, conductor of the golden age of Austro-Hungarian middle-class Koprivnica; he was also a music educator and the founder of the Podravec Croatian Singing Society, which arranged and performed Šestak compositions from the music collection of Koprivnica Municipal Museum.

The Museum presented the local heritage of the Ethnographic Collection in a workshop for children called *Industrious Hands of Little Needlewomen* and a review of ethnic hairstyles of the city of Koprivnica and the area of the Drava basin around Koprivnica, related in topic to the exhibition *Headdresses in Podravina*.

The Koprivnica Municipal Museum closed International Museum Day with the museum action called "Open Door of the Malančec House". In three days, members of the public were able, for the first time since 1991, to look round the unique wall paintings discovered during research carried out by the Croatian Conservation Institute; they got to know the "pearl of the city's museum" – the bequest of Dr Vladimir Malančec, which consists of an ambiental unit of the immovable and moveable cultural property, unique in the context of the programmes of Croatian and indeed European museums.